

ที่ มท 0808.2/ว 47481



กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. 10300

7 กรกฎาคม 2549

เรื่อง ทหหรือเรื่องการจัดซื้อรถเกี่ยวข้าวและรถแทรกเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร
อ้างถึง หนังสือจังหวัดพิจิตร ด่วนที่สุด ที่ มท 0851.4/23648 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2548
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0901/0575
ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2549

ตามที่ทหหรือ กรณีจังหวัดมีความประสงค์จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ซื้อรถเกี่ยวข้าว
ไว้บริการประชาชนในเขตความรับผิดชอบ และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดซื้อรถแทรกเตอร์ไว้สำหรับขนย้าย
รถเกี่ยวข้าวได้หรือไม่อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ทหหรือกรณีดังกล่าวไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรจะอาศัยอำนาจตามมาตรา 45 (3)
แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 เพื่อสนับสนุนราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนา
ท้องถิ่นได้นั้น จะต้องปรากฏว่าเป็นการสนับสนุนกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นด้วย
ในกรณีตามข้อทหหรือ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดซื้อรถเกี่ยวข้าวไว้บริการเกษตรกรในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบล มีลักษณะเป็นการซื้อเครื่องจักรเพื่อออกไปรับจ้างเกษตรกรเกี่ยวข้าวแทนที่เอกชนซึ่งประกอบกิจการอยู่
การกระทำดังกล่าวจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรตามที่บัญญัติไว้ใน
มาตรา 68 (7) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 นอกจากนี้ลักษณะของ
กิจกรรมนั้นอาจอยู่ในข่ายของการประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชนอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา 87 ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย ดังนั้น เมื่อกิจการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะกระทำในครั้งนี้อยู่ใน
อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือเป็นกิจการที่ไม่อาจกระทำได้แล้ว การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด
พิจิตรจะจัดซื้อรถแทรกเตอร์ไว้บริการรับขนย้ายรถเกี่ยวข้าวขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเป็นการเฉพาะ
เช่นนี้ จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะดำเนินการตามมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 รวมทั้งอาจเป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชนอันเป็นการขัดกับ
บทบัญญัติ มาตรา 87 ของรัฐธรรมนูญด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิมล นวรัตน์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

ส่วนการจัดสรรเงินอุดหนุนและพัฒนาระบบงบประมาณ

โทร. 0-2243-2275 โทรสาร 0-2241-8972

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ.....38285.....
วันที่ 27 ส.ย. 2549
เวลา.....น.

ที่ นร ๐๔๐๑/ ๐๔๗๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙

เลขที่ 3122
วันที่ 27 ส.ย. 2549

เรื่อง ทารือเรื่องการจัดซื้อรถเกี่ยวข้าวและรถแทรกเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๑.๑/ป ๓๒๐๔ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙

ส่งการรับสารจับคู่และ
พจนานุกรมงบประมาณ
เลขรับ 1647
วันที่ 27 ส.ย. 2549
เวลา.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (การจัดซื้อรถแทรกเตอร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร)

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ขอหารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการจัดซื้อรถเกี่ยวข้าวและรถแทรกเตอร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดพิจิตร) สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) และองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว และมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กลุ่มพัฒนาระบบงบประมาณ
และพัสดุ
เลขรับ 1647
วันที่ 27 ส.ย. 2549
เวลา 16.00 น.

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๔ ต่อ ๔๒๑ (นางศิริสา)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๔๑๖๒

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

เรื่องเสร็จที่ ๑๘๔/๒๕๔๗

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เรื่อง การให้บริการ
การทดสอบคุณภาพวัสดุงานก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๔๔

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔/๔๔๕๓ ลงวันที่ ๒๔
สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดมหาสารคามได้
หารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับการตราข้อบัญญัติ กรณีองค์การบริหารส่วน
จังหวัดมหาสารคามมีมติเห็นชอบให้ตราข้อบัญญัติ เรื่อง การให้บริการการทดสอบคุณภาพ
วัสดุงานก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อให้บริการทดสอบคอนกรีต คุณสมบัติของดินลูกรัง หินคลุก
และหิน การรับน้ำหนักของดิน การรับแรงดึงของเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตแก่ส่วนราชการและ
เอกชน โดยเรียกเก็บค่าบริการโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคามมีความเห็นว่า
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามไม่สามารถตราข้อบัญญัติดังกล่าวได้ เนื่องจากไม่มี
กฎหมายให้อำนาจ จึงขอหารือว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามมีอำนาจตราข้อบัญญัติ
ดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว
มีความเห็นดังนี้

๑. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความเห็นว่า มาตรา ๕๑ แห่งพระราช
บัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด
ตราข้อบัญญัติได้ในกรณีต่อไปนี้ (๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติหรือให้อำนาจตราข้อบัญญัติ (๓) ดำเนินการพาณิชย์ขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัด ประกอบกับมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดว่าองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ
ส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกเก็บค่าบริการได้โดยตราเป็นข้อบัญญัติ จึงเห็นว่า องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสามารถให้บริการและเรียกเก็บค่าบริการดังกล่าวจากเอกชน ส่วนราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ กรณีนี้องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมหาสารคามจึงตราข้อบัญญัติ เรื่อง การให้บริการการทดสอบคุณภาพวัสดุงาน
ก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๔๐๑/๐๓๓๔ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๗
ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒. ที่ปรึกษาด้านกฎหมายกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นว่า การให้บริการตาม บทบัญญัติดังกล่าวต้องเป็นงานหรือกิจการในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่ กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ หรือกฎหมายอื่น แต่จากการตรวจสอบไม่ปรากฏกฎหมายที่ให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการทดสอบ และรับรองมาตรฐานวิศวกรรมก่อสร้าง อีกทั้งงานหรือกิจการดังกล่าวก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการ ดำเนินการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกจากนี้ ก็ไม่ปรากฏว่าคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ประกาศกำหนดให้งานหรือ กิจการดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๑๗ (๒๔) ดังนั้น เมื่อกฎหมายมิได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมหาสารคามจึงไม่สามารถตราข้อบัญญัติเรื่องการให้บริการการทดสอบคุณภาพ วิศวกรรมก่อสร้างและเรียกเก็บค่าบริการได้

๓. คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๒ มีความเห็นแตกต่างและไม่เป็นที่ยุติ จึงให้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติต่อไป

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย และยังไม่มีแนวปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้การตอบข้อหารือเป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นแนวปฏิบัติ ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นต่อไป จึงขอหารือว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จะตราข้อบัญญัติ เรื่อง การให้บริการการทดสอบคุณภาพวิศวกรรมก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม แล้ว มีความเห็นแตกต่างกันสองฝ่าย ดังนี้ ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วน จังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น และอาจเรียกเก็บค่าบริการจากการ ดำเนินการดังกล่าวได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด จึงถือได้ว่าพระราช บัญญัตินี้บัญญัติให้อำนาจแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะตราข้อบัญญัติในการเรียกเก็บ

มาตรา ๔๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงาน ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินการให้บริการแก่บุคคลอื่นตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ หรือตามมาตรา ๑๗ (๒๖) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ได้ ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ ที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ หรือตามที่

มาตรา ๕๑ ข้อบัญญัติจะตราขึ้นได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๒) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติ หรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติ

(๓) การดำเนินการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรา ๕๐

ในข้อบัญญัติจะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดโทษจำคุกเกินหกเดือน และหรือปรับเกินหนึ่งหมื่นบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

๑๗๑

๑๗๒

(๒๖) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

๑๗๓

๑๗๔

๑๗๕

๑๗๖

๑๗๗

๑๗๘

๑๗๙

๑๘๐

๑๘๑

๑๘๒

๑๘๓

๑๘๔

๑๘๕

๑๘๖

๑๘๗

๑๘๘

๑๘๙

๑๙๐

๑๙๑

๑๙๒

๑๙๓

๑๙๔

๑๙๕

๑๙๖

๑๙๗

๑๙๘

๑๙๙

๒๐๐

๒๐๑

๒๐๒

๒๐๓

๒๐๔

๒๐๕

๒๐๖

๒๐๗

๒๐๘

๒๐๙

๒๑๐

๒๑๑

๒๑๒

๒๑๓

๒๑๔

๒๑๕

๒๑๖

๒๑๗

๒๑๘

๒๑๙

๒๒๐

๒๒๑

๒๒๒

๒๒๓

๒๒๔

๒๒๕

๒๒๖

๒๒๗

๒๒๘

๒๒๙

๒๓๐

๒๓๑

๒๓๒

๒๓๓

๒๓๔

๒๓๕

๒๓๖

๒๓๗

๒๓๘

๒๓๙

๒๔๐

๒๔๑

๒๔๒

๒๔๓

๒๔๔

๒๔๕

๒๔๖

๒๔๗

๒๔๘

๒๔๙

๒๕๐

๒๕๑

๒๕๒

๒๕๓

๒๕๔

๒๕๕

๒๕๖

๒๕๗

๒๕๘

๒๕๙

๒๖๐

๒๖๑

๒๖๒

๒๖๓

๒๖๔

๒๖๕

๒๖๖

๒๖๗

๒๖๘

๒๖๙

๒๗๐

๒๗๑

๒๗๒

๒๗๓

๒๗๔

๒๗๕

๒๗๖

๒๗๗

๒๗๘

๒๗๙

๒๘๐

๒๘๑

๒๘๒

๒๘๓

๒๘๔

๒๘๕

๒๘๖

๒๘๗

๒๘๘

๒๘๙

๒๙๐

๒๙๑

๒๙๒

๒๙๓

๒๙๔

๒๙๕

๒๙๖

๒๙๗

๒๙๘

๒๙๙

๓๐๐

๓๐๑

๓๐๒

๓๐๓

๓๐๔

๓๐๕

๓๐๖

๓๐๗

๓๐๘

๓๐๙

๓๑๐

๓๑๑

๓๑๒

๓๑๓

๓๑๔

๓๑๕

๓๑๖

๓๑๗

๓๑๘

๓๑๙

๓๒๐

๓๒๑

๓๒๒

๓๒๓

๓๒๔

๓๒๕

๓๒๖

๓๒๗

๓๒๘

๓๒๙

๓๓๐

๓๓๑

๓๓๒

๓๓๓

๓๓๔

๓๓๕

๓๓๖

๓๓๗

๓๓๘

๓๓๙

๓๔๐

๓๔๑

๓๔๒

๓๔๓

๓๔๔

๓๔๕

๓๔๖

๓๔๗

๓๔๘

๓๔๙

๓๕๐

๓๕๑

๓๕๒

๓๕๓

๓๕๔

๓๕๕

๓๕๖

๓๕๗

๓๕๘

๓๕๙

๓๖๐

๓๖๑

๓๖๒

๓๖๓

๓๖๔

๓๖๕

๓๖๖

๓๖๗

๓๖๘

๓๖๙

๓๗๐

๓๗๑

๓๗๒

๓๗๓

๓๗๔

๓๗๕

๓๗๖

๓๗๗

๓๗๘

๓๗๙

๓๘๐

๓๘๑

๓๘๒

๓๘๓

๓๘๔

๓๘๕

๓๘๖

๓๘๗

๓๘๘

๓๘๙

๓๙๐

๓๙๑

๓๙๒

๓๙๓

๓๙๔

๓๙๕

๓๙๖

๓๙๗

๓๙๘

๓๙๙

๔๐๐

๔๐๑

๔๐๒

๔๐๓

๔๐๔

๔๐๕

๔๐๖

๔๐๗

๔๐๘

๔๐๙

๔๑๐

๔๑๑

๔๑๒

๔๑๓

๔๑๔

๔๑๕

๔๑๖

๔๑๗

๔๑๘

๔๑๙

๔๒๐

๔๒๑

๔๒๒

๔๒๓

๔๒๔

๔๒๕

๔๒๖

๔๒๗

๔๒๘

๔๒๙

๔๓๐

๔๓๑

๔๓๒

๔๓๓

๔๓๔

๔๓๕

๔๓๖

๔๓๗

๔๓๘

๔๓๙

๔๔๐

๔๔๑

๔๔๒

๔๔๓

๔๔๔

๔๔๕

๔๔๖

๔๔๗

๔๔๘

๔๔๙

๔๕๐

๔๕๑

๔๕๒

๔๕๓

๔๕๔

๔๕๕

๔๕๖

๔๕๗

๔๕๘

๔๕๙

๔๖๐

๔๖๑

๔๖๒

๔๖๓

๔๖๔

๔๖๕

๔๖๖

๔๖๗

๔๖๘

๔๖๙

๔๗๐

๔๗๑

๔๗๒

๔๗๓

๔๗๔

๔๗๕

๔๗๖

๔๗๗

๔๗๘

๔๗๙

๔๘๐

๔๘๑

๔๘๒

๔๘๓

๔๘๔

๔๘๕

๔๘๖

๔๘๗

๔๘๘

๔๘๙

๔๙๐

๔๙๑

๔๙๒

๔๙๓

๔๙๔

๔๙๕

๔๙๖

๔๙๗

๔๙๘

๔๙๙

๕๐๐

๕๐๑

๕๐๒

๕๐๓

๕๐๔

๕๐๕

๕๐๖

๕๐๗

๕๐๘

๕๐๙

๕๑๐

๕๑๑

๕๑๒

๕๑๓

๕๑๔

๕๑๕

๕๑๖

๕๑๗

๕๑๘

๕๑๙

๕๒๐

๕๒๑

๕๒๒

๕๒๓

(มีต่อหน้าถัดไป)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญที่มีผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น เพื่อให้เกิด ความรอบคอบและหาข้อยุติในเรื่องนี้ จึงอาศัยอำนาจตามข้อ ๑๒ ของระเบียบคณะกรรมการ กฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมร่วมกันของ คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และคณะที่ ๒ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการกฤษฎีกาซึ่งมีอาวุโสที่สุดเป็นประธานในที่ประชุม และต้องมีกรรมการกฤษฎีกามาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง โดยต้องเป็นกรรมการกฤษฎีกาจากทุกคณะที่ได้เชิญประชุมจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการวินิจฉัยประเด็นสำคัญ ประธานในที่ประชุมจะให้อาวุโสนิยจัตวากรรมการกฤษฎีกาซึ่งมีอาวุโสที่สุดเป็นประธานในที่ประชุมแทนก็ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และ คณะที่ ๒) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ในฐานะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นนิติบุคคล การจะดำเนินการใด ๆ ต้องอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔^{*} แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ หรือตามที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้น แม้ว่า มาตรา ๔๔^{**} แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ จะได้บัญญัติให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่นอื่น และเรียกเก็บค่าบริการจากการให้บริการดังกล่าวได้โดยตราเป็นข้อบัญญัติ การให้บริการตามมาตรานี้ก็ต้องเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ หรือตามที่มีกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วย ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายใดกำหนดให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการทดสอบและรับรองมาตรฐานวัสดุงานก่อสร้างแก่ บุคคลอื่นเพื่อเรียกเก็บค่าบริการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจึงไม่อาจออกข้อบัญญัติ เพื่อดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และคณะที่ ๒) จึงมีมติเห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ ฝ่ายที่สอง

อนึ่ง สำหรับข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการให้บริการทดสอบและรับรองมาตรฐานวัสดุงานก่อสร้าง รวมทั้งมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินการนั้น เป็นกรณีที่มีไว้เพื่อการทดสอบ และรับรองมาตรฐานวัสดุงานก่อสร้างกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามใน โครงการก่อสร้างต่าง ๆ ซึ่งสามารถกระทำได้ เพราะเป็นกิจการและความจำเป็นภายในเพื่อ ประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามเอง แต่หากนำไปให้บริการทดสอบและ รับรองมาตรฐานวัสดุงานก่อสร้างแก่บุคคลภายนอกโดยไม่มีอำนาจ เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น เจ้าหน้าที่ผู้สั่งการและดำเนินการอาจต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัว เพราะเป็นการดำเนินการ นอกเหนือวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด



(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๔๗

*โปรดดูเชิงอรรถที่ ๖, ข้างต้น

**โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

เรื่องเสร็จที่ ๓๒๑/๒๕๕๙

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง อำนางหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ (การจัดซื้อรถแท็กซี่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๔๐๔.๒/๓๕๗๑๔ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดพิจิตร ได้มีหนังสือหารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับอำนางหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรในการจัดซื้อรถแท็กซี่เพื่อให้บริการรับขนย้ายรถเกี่ยวข้าวที่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจัดซื้อไว้บริการประชาชน แต่เนื่องจากในการดำเนินการดังกล่าวไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติกำหนดไว้ จึงขอหารือว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะดำเนินการจัดหาประโยชน์ในการรับจ้างขนย้ายโดยทำเป็นประกาศหรือข้อบัญญัติได้หรือไม่ อย่างไร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรจะจัดซื้อรถแท็กซี่เพื่อให้บริการรับขนย้ายรถเกี่ยวข้าวที่องค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจัดซื้อไว้บริการประชาชน น่าจะอยู่ในอำนางหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะดำเนินการได้ ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรให้บริการรับขนย้ายรถเกี่ยวข้าว จึงอาจเรียกค่าบริการจากการให้บริการดังกล่าวได้โดยตราเป็นข้อบัญญัติ ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดพิจิตร) ผู้แทนสำนักงานกฤษฎีกา (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตร และผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลเนินสว่าง แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนว่า จังหวัดพิจิตรเป็น

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๕๗๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พื้นที่ที่ประชาชนเพาะปลูกข้าวเป็นจำนวนมาก เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวเกษตรกรจะจ้างรถเกี่ยวข้าวของเอกชนซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากมาทำการเกี่ยวข้าวให้ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เกิดปัญหาระหว่างเกษตรกรกับผู้รับจ้างเกี่ยวข้าวด้วยเครื่องจักร เป็นเหตุให้ผู้รับจ้างเกี่ยวข้าวไปรับจ้างเกี่ยวข้าวในจังหวัดอื่น ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรจึงประสงค์จะช่วยเหลือเกษตรกรโดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลซื้อรถเกี่ยวข้าวไว้บริการ และเนื่องจากมีความจำเป็นต้องขนย้ายรถเกี่ยวข้าวขององค์การบริหารส่วนตำบลไปยังพื้นที่ที่จะให้บริการ จึงประสงค์จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดซื้อรถแทรกเตอร์ไว้ให้บริการแก่องค์การบริหารส่วนตำบลด้วย นอกจากนี้ ยังได้รับความจากคำชี้แจงของผู้แทนด้วยว่าปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปัจจุบันผู้รับจ้างเกี่ยวข้าวได้กลับมารับจ้างเกี่ยวข้าวตามเดิมแล้ว

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงมีความเห็นว่า การที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๕ (๓)* แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อสนับสนุนราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่นได้นั้นจะต้องปรากฏว่าเป็นการสนับสนุนกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นด้วย ในกรณีตามข้อหารือการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะจัดซื้อรถเกี่ยวข้าวไว้บริการเกษตรกรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะเป็นการซื้อเครื่องจักรเพื่อออกไปรับจ้างเกษตรกรเกี่ยวข้าวแทนที่เอกชนซึ่งประกอบกิจการอยู่ การกระทำดังกล่าวจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๔ (๗)* แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ นอกจากนี้ ลักษณะของกิจการนั้นอาจอยู่ในข่ายของการประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชนอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๔๗* ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย ดังนั้น เมื่อกิจการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะกระทำในครั้งนี้ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเป็นกิจการที่ไม่อาจกระทำได้แล้ว การที่

* มาตรา ๔๕ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

๑. ๑๑๑

๑๑๑

(๓) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

๑๑๑

๑๑๑

* มาตรา ๖๔ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

๑๑๑

๑๑๑

(๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

๑๑๑

๑๑๑

* มาตรา ๔๗ รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาด กำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คำนึงถึงผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและระงับการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจิตรจะจัดซื้อรถมอเตอร์ไซด์ไว้บริการรับขนย้ายรถเกี่ยวข้าวขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเป็นการเฉพาะเช่นนี้ จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะดำเนินการตามมาตรา ๔๕ (๓)“ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ รวมทั้งอาจเป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชนอันเป็นการขัดกับบทบัญญัติมาตรา ๘๗“ ของรัฐธรรมนูญฯ ด้วย



(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๔

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น